

РЕШЕНИЕ

№ 1073

гр. София, 24.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 150 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ЛЮБОМИР ИЛ. ИГНАТОВ

при участието на секретаря НАДЯ СТ. ТОДОРОВА
като разгледа докладваното от ЛЮБОМИР ИЛ. ИГНАТОВ Гражданско дело
№ 20211110172674 по описа за 2021 година

Производството е по чл. 124 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

Образувано е по искова молба, подадена от Л. Л. К. с ЕГН *****, адрес град София, ж. к. „Люлин“, ..., съдебен адрес град София, ул. „Свобода“ .. (ищца) чрез процесуалния представител адвокат И. А. Н.. Ищцата твърди, че през 2015 г. срещу нея е бил издаден изпълнителен лист, въз основа на който е било образувано изпълнително дело. Понеже вземанията са по чл. 111, ал. 1, б. „в“ ЗЗД, а и понеже заповедта за изпълнение е влязла в сила без да се развива исково производство, то достига до извода, че е приложима специалната тригодишна давност от влизането ѝ в сила. Намира, че тя е изтекла, защото след образуването на изпълнителното производство не са били извършвани изпълнителни действия. Допълва, че е налице и хипотезата на чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК и чл. 433, ал. 1, т. 5 ГПК и че изпълнителното дело е трябвало да бъде прекратено по силата на закона. Поддържа, че всякакви изпълнителни действия след изтичането на двугодишния срок, съответно след изтичането на давността, са незаконосъобразни и не могат да спрат изтичането на давността. Иска от съда да признае за установено в отношенията ѝ с ответника, че ищцата не му дължи сумите по изпълнителния лист в размер на общо 2 487 лева и 10 стотинки, от които главница в размер на 2 101 лева и 95 стотинки за периода 30. 04. 2012 г. – 30. 04. 2014 г. със законна лихва в размер на 385 лева и 15 стотинки за периода 31. 05. 2012 г. – 20. 04. 2015 г. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил отговор на исковата молба от „...“ ЕАД, ЕИК ..., седалище и адрес на управление град София, ул. „...“ (ответник),

чрез юрисконсулт ... Оспорва предявения иск като неоснователен. Намира, че правните последици на влязлата в сила заповед за изпълнение са аналогични на тези на влязлото в сила съдебно решение, поради което за спорните вземания е приложима петгодишната погасителна давност съобразно чл. 117, ал. 2 ЗЗД. Поддържа, че е достатъчно да бъде поискано прилагането на изпълнителен способ, за да бъде прекъснато течението на давността, като няма изискване изпълнителното действие да е дало определен резултат. Твърди, че възлагането за изпълнение по смисъла на чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ е действие, водещо до прекъсване на давността. Изтъква, че течението на погасителната давност е било спряло през периода на извънредно положение 13. 03. 2020 г. – 20. 05. 2020 г. Достига до извода, че през периода от образуването на изпълнителното производство до подаването на исковата молба не е настъпила погасителната давност съгласно чл. 117, ал. 2 ЗЗД поради изложените прекъсвания. Иска от съда да отхвърли исковата претенция като неоснователна и недоказана. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 300 лева.

След като съобрази твърденията на страните и събраните доказателства, Софийският районен съд направи следните фактически и правни изводи.

Ищцата е предявила иск с правно основание чл. 439, ал. 1 ГПК. Изложените твърдения в исковата молба за изтичане на погасителна давност след влизането в сила на заповед за изпълнение обуславят наличието на правен интерес за предявяването му. Самата искова молба е подписана от надлежно упълномощен процесуален представител и отговаря на изискванията на чл. 127, ал. 1 и чл. 128 ГПК. При това положение исковата молба е редовна, а предявеният с нея иск е процесуално допустим.

С оглед на конкретните твърдения, направени в исковата молба и в отговора на исковата молба, в тежест на ищцата е да установи изтичането на погасителната давност, докато в тежест на ответника е да докаже прекъсване на давността чрез предприемането на действия по принудително изпълнение.

Страните не спорят, а и от събраните по делото доказателства се установява, че между тях е имало образувано заповедно производство по чл. 410 ГПК – ч. гр. дело № 30160 по описа на Софийския районен съд, 87-и състав, за 2015 г. В него била издадена заповед за изпълнение на парични задължения срещу ищцата както следва: 2 101 лева и 95 стотинки, представляващи задължение за стойността на доставена от ответника топлинна енергия ведно със законовата лихва от 29. 05. 2015 г. до изплащане на задължението, 385 лева и 15 стотинки, представляващи лихва, и 366 лева и 79 стотинки, представляващи разноски в заповедното производство. Връчителят не успял да открие ищцата на адреса ѝ в рамките на един месец, въпреки че събрал данни от съседката от входа, че ищцата живеела на адреса с внука си, поради което залепил уведомление на 12. 07. 2015 г. При това положение заповедният съд приел, че заповедта за изпълнение е влязла в

сила, и на 26. 08. 2015 г. с ръкописен акт разпоредил издаването на изпълнителен лист за съответните парични задължения.

Така на 28. 08. 2015 г. бил издаден съответен на заповедта изпълнителен лист. Ответникът го получил на 11. 11. 2015 г. Една година по-късно на 29. 11. 2016 г. подал молба и било образувано изпълнително дело № ... по описа на частния съдебен изпълнител ..., район на действие Софийския градски съд, рег. номер ... С молбата възложил по чл. 18, ал. 1 от Закона за частните съдебни изпълнители (ЗЧСИ) на съдебния изпълнител да определи начина на изпълнението, както и да предприеме изпълнителни действия за събиране на вземането. Съдебният изпълнител опитал да връчи покана за доброволно изпълнение на ищцата, при което връчителят му посетил нейния адрес „няколко пъти“, но не открил никого и залепил уведомление на 28. 12. 2016 г. Ищцата получила поканата в канцеларията на съдебния изпълнител близо пет години по-късно на 02. 12. 2021 г.

В рамките на самото изпълнително производство съдебният изпълнител не е прилагал изпълнителни способности, а само е проучвал имуществото на ищцата (установил е, че към 12. 2016 г. ищцата не е пенсионер и че има действащ трудов договор с основно трудово възнаграждение в размер на 190 лева, че няма публични задължения към държавата и че според данните на Националната агенция за приходите ищцата не притежава към 01. 2017 г. движими и недвижими имоти и че не е съдружник в търговски дружества). На 20. 12. 2021 г. ищцата предяви исковата молба по настоящото дело, а на 26. 01. 2022 г. първостепенният съд допусна обезпечение на предявения иск чрез спиране на изпълнителното производство и издаде съответна обезпечителна заповед. Оригиналът на обезпечителната заповед обаче фактически не е получен от ищцата, а стои вложен между кориците на настоящото исково дело (включително към момента на постановяването на настоящото решение).

При така установената фактическа обстановка съдът формира следните правни изводи. Както правилно изтъква ищцата, вземанията по изпълнителния лист, издаден срещу нея, са периодични и се погасяват със специалната тригодишна погасителна давност (така Тълкувателно решение № 3 от 2012 г. по тълк. дело № 3 от 2011 г. на ОСГК на ВКС). Настоящият състав обаче споделя възгледа, че с влизането в сила на заповедта за изпълнение, срещу която не подадено възражение в законоустановения срок, започва да тече нова погасителна давност, която е петгодишна съобразно чл. 117, ал. 2 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД). Това е така, защото след влизането в сила на заповедта за изпълнение между страните се установява по безспорен начин съществуването на съответните парични задължения. Между същите страни и за същите задължения не може да се води отново съдебен спор извън ограничените хипотези на извънреден извъннестандартен контрол. Такъв контрол предвиждат например чл. 423 и чл. 424 ГПК и той е сходен с отмяната на влезли в сила съдебни решения по чл. 303 ГПК. Освен това може да се иска установяването на нищожността на влязла в сила заповед за изпълнение по чл. 270 ГПК, така както може да се

иска и установяването на нищожността на влязло в сила съдебно решение. След като процесуалното положение и правните последици на влязлата в сила заповед за изпълнение са идентични с тези на влязлото в сила съдебно решение, то следва да се приеме, че чл. 117, ал. 2 ЗЗД намира приложение и за влязлата в сила заповед за изпълнение. В сходен смисъл е актуалната съдебна практика (решение № 3 от 04. 02. 2022 г. по гр. дело № .. г., IV г. о. на ВКС).

След като определи приложимата погасителна давност, съдът трябва да установи момента, от който тя е започнала да тече. Според възприетото тълкуване на чл. 117, ал. 2 ЗЗД това е влизането в сила на заповедта за изпълнение. В разглеждания случай от събраните по делото фактически данни (л. 57, гръб) съдът приема, че преписът от заповедта за изпълнение е бил надлежно връчен на ищцата. Връчителят на заповедния съд е посочил конкретните дати на посещение, уточнил е, че е посетил адреса в различно часovo време, както и е събрал данни, че ищцата е живяла на съответния адрес, посочвайки източника на данните. При това положение законосъобразно е залепил уведомление съгласно чл. 47, ал. 1 ГПК. Срокът за получаването на заповедта за изпълнение от канцеларията на съда следователно е изтекъл съобразно чл. 47, ал. 5 във връзка с ал. 2 ГПК на 27. 07. 2015 г. (присъствен ден). От този момент насетне на свой ред е започнал да тече срокът за подаването на възражение срещу заповедта, който предвид приложимата към заповедното производство редакция на чл. 414, ал. 2 ГПК е бил двуседмичен. Той следователно е изтекъл в края на 10. 08. 2015 г. и заповедта за изпълнение е влязла в сила на следващия ден. Тогава течението на петгодишната погасителна давност е започнало от 11. 08. 2015 г. Този момент е след постановяването на Тълкувателно решение № 2 от 26. 05. 2015 г. по тълк. дело № 2 от 2013 г. на ОСГТК на ВКС, поради което в разглеждания казус не стои въпросът дали този тълкувателен акт има обратно действие, или не.

Течението на погасителната давност може да бъде прекъсвано с предприемането на действия по принудително изпълнение (чл. 116, б. „в“ ЗЗД). В разглеждания случай с молбата за образуването на изпълнителното производство ответникът е поискал предприемането на изпълнителни действия, поради което давността е била прекъсната на 29. 11. 2016 г. и оттогава е започнала да тече нова петгодишна погасителна давност съгласно чл. 117, ал. 1 ЗЗД. Действително, със същата молба вискателят е възложил на съдебния изпълнител осъществяването на изпълнителни действия съобразно чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ. Предприемането на подобни изпълнителни действия по инициатива на съдебния изпълнител, щом по волята на кредитора са били възложени на съдебния изпълнител, би могло да прекъсне давността (в този смисъл т. 10 от Тълкувателно решение № 2 от 2015 г. по тълк. дело № 2 от 2013 г. на ОСГТК на ВКС). В дадения случай обаче съдебният изпълнител при проверка е установил, че ищцата няма секвестрируемо имущество, върху което да насочи изпълнението. При това положение изпълнителни способности не

са били прилагани по негова инициатива въз основа на възлагането по чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ и течението на новата петгодишна погасителна давност не е било прекъсвано отново.

Течението на погасителната давност, както и течението на двугодишния „перемпционен“ срок по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, могат да бъдат прекъснати от един и същ юридически факт – ако кредиторът-взискател поиска предприемането на изпълнителни действия. Настоящият съдебен състав обаче споделя актуалната съдебна практика, според която правните последици на изтичането на всеки един от двата срока са различни. Така изтичането на двугодишния срок по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК води до прекратяването на изпълнителното производство по право и до **процесуалната** незаконосъобразност на последващи изпълнителни действия по него. От друга страна, изтичането на петгодишната погасителна давност води до погасяване на правото на взискателя да изпълни принудително вземането си и обуславя **материалната** незаконосъобразност на изпълнително производство и изпълнителни способи, които са предприети въпреки изтичането ѝ. Ако взискателят поиска предприемането на действия по принудително изпълнение след перимирането на изпълнителното производство, но преди изтичането на погасителната давност, то погасителната давност все пак се прекъсва на основание чл. 116, б. „в“ ЗЗД (в сходен смисъл решение № 37 от 24. 02. 2021 г. на ВКС по гр. дело № 1747/2020 г., IV г. о.; решение № 3 от 04. 02. 2022 г. на ВКС по гр. дело № .. г., IV г. о.). В разглеждания случай двугодишният срок по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК е изтекъл на 29. 11. 2018 г. и от този момент изпълнителното производство се е прекратило автоматично по силата на закона (без да е необходим нарочен акт на съдебния изпълнител). Това обаче само по себе си не означава, че петгодишната погасителна давност също е изтекла и че ответникът не може да иска принудително изпълнение въз основа на изпълнителния лист.

Във връзка с течението на погасителната давност, както правилно изтъква ответникът, през време на извънредното положение то е било спряно на основание чл. 3, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците (ЗМДВИПОРНСПП). Цитираната извънредна правна норма е влязла в сила на 13. 03. 2020 г., следователно от този момент е спряла да тече погасителната давност (пар. 52 от Преходните и заключителни разпоредби към ЗМДВИПОРНСПП). Така спряната погасителна давност е продължила да тече седем дни след обнародването на Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето (обн. „ДВ“, бр. 44 от 13. 05. 2020 г.). Следователно периодът на спиране на новата петгодишна погасителна давност е бил 13. 03. 2020 г. – 22. 05. 2020 г. и обхваща точно седемдесет календарни дни. Така, за да изтече новата петгодишна давност, към датата 29. 11. 2021 г. трябва да се добавят още седемдесет календарни дни, за които течението ѝ е било спряно. Тогава новата петгодишна погасителна давност би изтекла на 07. 02. 2022 г.

Както правилно изтъква ответникът, исковата молба е подадена на 20. 12. 2021 г. преди изтичането на погасителната давност. Това обаче е искова молба на длъжницата и нейното подаване само по себе си нито прекъсва течението на давността, нито я спира. В трайната си практика по приложението на чл. 116, б. „б“ ЗЗД ВКС приема, че погасителната давност се счита прекъсната с предявяването на иск **от носителя** на спорното вземане (решение № 235 от 21. 09. 2012 г. по гр. дело № 1762/2011 г., III г. о., решение № 57/27. 06. 2018 г. по гр. дело № 591/2017 г., II г. о., решение № 99/23. 10. 2018 г. по гр. дело № 4991/2017 г., II г. о., решение № 705/29. 10. 2010 г. по гр. дело № 1744/2009 г., I г. о., решение № 99/10. 05. 2013 г. по гр. дело № 681/2012 г., I г. о.). Предявяването на отрицателен установителен иск няма за последица предвиденото в чл. 116, б. „б“ ЗЗД и чл. 115, б. „ж“ ЗЗД действие. Противното би означавало, че с реализиране на защитата чрез оспорване на вземането от страна на длъжника по изпълнителното дело се прекъсва течащата в негова полза погасителна давност, което би довело до влошаване на положението му и противоречи на смисъла на закона. Съдът приема освен това, че с предявяването на исковата молба течението на погасителната давност не е било прекъснато и на основание чл. 116, б. „а“ ЗЗД. С исковата молба ищцата не признава задълженията по изпълнителния лист, а напротив, оспорва съществуването им.

Погасителната давност следва да се счита спряла, ако изпълнителното производство е било спряно на основание, което не зависи от волята на вискателя, защото в такъв случай за него съществува обективна пречка да иска предприемането на изпълнителни действия. Действително, в настоящия исков процес беше допуснато обезпечение на предявения иск чрез спиране на изпълнителното производство. Фактическият състав на спирането на изпълнителното производство обаче не е завършил. За да бъде спряно изпълнителното производство следва съответната обезпечителна заповед да бъде предявена на съдебния изпълнител, който да съобщи за спирането на изпълнението на вискателя. Преди да е представена обезпечителната заповед на съдебния изпълнител изпълнителното производство продължава нормалното си развитие и по него могат да бъдат прилагани изпълнителни способности както по искане на вискателя, така и по инициатива на съдебния изпълнител въз основа на възлагане по чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ, които да прекъснат течението на погасителната давност. Понеже в дадения случай обезпечителната заповед не е била предявена на съдебния изпълнител (съответно той не е съобщил на ответника за спирането на изпълнението и определението за допускането на обезпечението не е влязло в сила – чл. 396, ал. 1 ГПК), то течението на давността не е било спирано през време на настоящия исков процес.

След като ответникът не е представил доказателства за спирането и/или прекъсването на погасителната давност след образуването на настоящото исково производство, то спрямо него следва да бъдат приложени неблагоприятните последици на тежестта на доказването и да се приеме

предвид чл. 235, ал. 3 ГПК, че погасителната давност е изтекла след предявяването на иска, а именно, че тя е изтекла на 07. 02. 2022 г. По изложените съображения предявеният иск е основателен.

Разноски. При този изход на делото в полза на ищцата следва да бъдат присъдени сторените разноски. Понеже ищцата е била освободена от съда от задължението да внесе държавна такса за предявяването на иска, както и държавна такса за издаването на обезпечителна заповед, то ответникът следва да бъде осъден да заплати в полза на съда сбора им от общо 104 лева и 50 стотинки. Освен това в производството пред първоинстанционния съд на ищцата е било предоставяна безвъзмездна правна помощ от адвокат И. А. Н., в чиято полза следва да бъде присъдено минимално адвокатско възнаграждение в размер на 404 лева и 10 стотинки.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 439 от Гражданския процесуален кодекс, че ищцата Л. Л. К. с ЕГН *****, адрес град София, ж. к. „Люлин“, .., съдебен адрес град София, ул. „Свобода“ .., не дължи на „...“ ЕАД, ЕИК ..., със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „...“, сумата в размер на общо **2 487 лева и 10 стотинки**, която сума включва главница в размер на 2 101 лева и 95 стотинки за периода 30. 04. 2012 г. – 30. 04. 2014 г. и законна лихва в размер на 385 лева и 15 стотинки за периода 31. 05. 2012 г. – 20. 04. 2015 г., и за която сума е издаден изпълнителен лист от 28. 08. 2015 г. по ч. гр. дело № 30160 по описа на Софийския районен съд, 87-и състав, за 2010 г., и за която сума е било образувано изпълнително дело № ... по описа на частния съдебен изпълнител .., район на действие Софийския градски съд, рег. номер .. в Камарата на частните съдебни изпълнители.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 6 от Гражданския процесуален кодекс ответника „...“ ЕАД, ЕИК ..., със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „...“, да заплати в полза на Софийския районен съд сумата в размер на **104 лева и 50 стотинки**, представляваща разноски за държавна такса.

ОСЪЖДА на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата „...“ ЕАД, ЕИК ..., със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „...“, да заплати на адвокат И. А. Н., със съдебен адрес – град Ботевград, ул. „Свобода“ ..., сумата от **404 лева и 10 стотинки**, представляваща адвокатско възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ на ищцата.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския градски съд в двуседмичен срок от връчването на преписа.

Служебно изготвени преписи от решението да се връчат на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____